

Skolkontoret,
Ulrika Karlsson
Verksamhetschef

REMISSYTTRANDE

Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72) [2025/936]

Sala kommun tackar för möjligheten att lämna remissyttrande på betänkandet *Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72)* och lämnar följande synpunkter.

Sammanfattning

Sala kommun ställer sig positiv till utredningens inriktning att stärka likvärdigheten i den svenska skolan genom en tydligare modell för resursfördelning. Utifrån vårt ansvar för grundskola, fritidshem och anpassad grundskola ser vi det som viktigt att ramverket för resursfördelningen förtydligas och att det erbjuds ett ökat stöd i detta arbete.

Samtidigt är det av avgörande betydelse för oss att kommunens möjlighet att bedriva en effektiv, hållbar och lokalt anpassad verksamhet inte begränsas. Utredningen har ännu inte klargjort hur beräkningar av resursfördelningen kan ta hänsyn till kommuners olika lokala förutsättningar och samtidigt uppnå den likvärdighet som eftersträvas.

Mot denna bakgrund delar vi utredningens bedömning att en bindande nationell skolpengsnorm inte bör införas. Däremot ser vi positivt på att ett vägledande underlag för resursfördelning tas fram. Vi välkomnar även förslag som bidrar till ökad likvärdighet, såsom skärpta krav på redovisning av bidrag och avdrag samt möjligheten att ge riktade bidrag till resursskolor.

För att ytterligare stärka likvärdigheten hoppas vi att regeringen antar förslaget om att tillsätta en särskild utredning kring resursskolors målgrupp och uppdrag. Slutligen anser vi att en vägledande norm bör införas successivt, gärna med stöd av ett antal pilotkommuner, som kan bidra med erfarenheter och lärdomar inför ett brett genomförande.

Nedan beskrivs ovanstående mer utförligt och med de farhågor som kan finnas.

Behov av nationell norm

Sala kommun tycker det är bra att olika möjligheter till insatser för att stärka likvärdigheten utreds. Likvärdighet och stabilitet är viktigt. Det måste dock beaktas att alla kommuner har lokala förutsättningar, både strukturellt och geografiskt,

vilket gör att en helt styrande norm kan göra det svårt för den enskilda kommunen att göra lokala prioriteringar och tillse att man följer andra lagstadgade åtaganden. Vi välkomnar en norm kring resurstilldelning, men i enlighet med utredningen anser vi att den i sådana fall ska vara vägledande, alltså en riktlinje och inte bindande, eftersom kommuner har olika socioekonomiska och demografiska förutsättningar måste riktlinjen kunna justeras utifrån kostnader som skiljer sig åt mellan kommuner, exempelvis hyror, löner, skolskjutsar samt politiska prioriteringar. En norm kan dock bli vägledande/stödjande då kommunen gör en bedömning av hur resurserna tilldelas utifrån olika parametrar.

Ökat krav på redovisning av bidrag och avdrag

I grunden är vi positiva till mer detaljerad redovisning av hur bidrag och avdrag beräknas i kommunerna. Vi ser samtidigt en risk för att vi behöver lägga resurser vi inte har idag på ökad administration, samt för att eventuellt bygga nya system för spårbarhet, uppföljning och dokumentation.

Med tydligare instruktioner gällande kostnadsstatistiken hoppas vi på ökad likvärdighet och ökad relevans att jämföra oss med andra kommuner, till exempel via statistik i Kolada.

Sala kommun ställer sig även bakom utredningens förslag att inte införa någon norm för fritidshemmet och anpassade grundskolan utifrån de argument som redovisas i utredningen

Vi har inga kommentarer gällande beräkningen av den vägledande normen.

Kommunernas utbudsansvar

Utredningen lämnar förslag på hur nuvarande reglering om bidrag kan justeras utifrån att kommunala huvudmän har ett utbudsansvar, som innebär en garanti för alla elever att få gå i skola under rimliga förhållanden oavsett om man bor i glesbygd eller tätort. Kommunala huvudmän har därför inte samma möjligheter att anpassa sin verksamhet till exempel utifrån skiftande elevantal över tid. Det är inte heller kommunen som beslutar om tillstånd för enskilda huvudmän utan det gör Skolinspektionen. Utifrån detta anser Sala kommun att det är ett befogat förslag att kommunala huvudmän kan göra ett avdrag från grundbeloppet till enskild huvudman. Utifrån ett likvärdighetsperspektiv anser vi att det är bra med en statligt fastställd schablon för avdraget. Vi välkomnar också förslaget om att kommunal huvudman vid synnerliga skäl som uppstått under budgetåret inte ska tvingas ge motsvarande tillskott till enskild huvudman. Även detta är kopplat till kommunens utbudsansvar.

Resursskolors verksamhet

För ökad likvärdighet samt i viss mån en ökad garanti för vad som kan krävas vid skolgång hoppas vi regeringen antar förslaget att tillsätta en utredning med uppdrag att ta fram förslag på en närmare definition av resursskolans målgrupp och uppdrag.

Villkorade belopp för resursskolor och andra ändamål

Utredningen föreslår att ett villkorat belopp kan utgå för merkostnader för resursskola eller de med viss inriktning i verksamheten. Detta förslag anser vi vara ett bra komplement till dagens grundbelopp och tilläggsbelopp. Vi vill dock understryka vikten av att kunna ställa krav på att bidraget går till avsett ändamål och gynnar elevens utbildning. I samband med att ett krav införs så måste hemkommunen ges möjlighet att följa upp detta och även återkräva pengarna om de inte använts till avsett ändamål. Det gäller dock att det finns tydliga riktlinjer/metoder så kommunens kontroll inte blir svår och resurskrävande. Riktlinjerna måste också vara ett stöd så att kommunen inte missgynnar eller olagligt gynnar annan huvudman. Om inte tydlighet finns ser vi en risk för slitningar mellan kommun och enskilda huvudmän.

Tidplan för eventuellt införande

Det är viktigt att ett eventuellt införande genomförs successivt, kanske med ett antal pilotkommuner innan ett nationellt införande. Innan införande är det viktigt att kommunen hinner se över vilken påverkan detta skulle få för olika skolenheter, speciellt om det innebär en minskning av resurser, men även om det innebär en utökning. Det tar tid att hitta former för en ny organisation som är hållbar över tid.